

SZAKOZÁSI KÉRDÉSEK

A NEMZETKÖZI DOKUMENTÁCIÓS SZÖVETSÉG KÖZPONTI OSZTÁLYOZÁSI BIZOTTSÁGÁNAK /FID/CCC/ 1966. szeptemberi ülése

Babiczy Béla

ELTE Könyvtártudományi Tanszék

A FID Központi Osztályozási Bizottsága /FID/CCC/ 1966.szeptember 19-23. között megtartott ülésén az ETO fejlesztési munkálatainak egész sor problémájával foglalkozott.

Nemzeti FID-tagságuk keretén belül több ország jogosulttá vált új ETO-kiadások megkezdése alapján a FID/CCC munkájában való részvételre, így Románia /teljes kiadás/, Finnország, Olaszország, Svédország és Jugoszlávia /rövidített kiadások/.

Az ETO fejlesztésének kérdései mellett az új kiadások megjelentetésének van különös jelentősége az ETO jövője szempontjából. A kiadások közül megemlítendő, hogy megkezdődött az ETO cseh nyelvű teljes kiadása. A Szovjetunióban a VINITI által készített ágazati ETO-kiadások közül az építészet, a gépgyártás és a mezőgazdasági szakok kötetei jelentek meg legújabban.

Az ETO kiadások új típusa lesz az un. középkiadás, amelynek terjedelme mintegy 50 000 fogalom.

Megjegyezzük, hogy ezzel a FID/CCC ugyanazt az irányelvet követi, amelyet Magyarországon már 1949-ben - a világon elsőnek - szögeztet le az akkori Országos Dokumentációs Központ, nevezetesen: az

un. rövidített kiadások terjedelme túl kicsi, nem elegendő a gyakorlati használathoz. A magyar "rövidített" kiadás, amelyik a szóbanforgó középkiadás terjedelmének felel meg, már 1950 óta a használatához minimálisan szükséges terjedelemben jelenik meg, újabban ajánlott szabványként. A középkiadás német nyelvű változatának szerkesztését 1967-ben lezárják és az 1967-ben megjelenik. Ugyanebben az évben - esetleg 1968-ban - megjelenik a UNESCO-val való megegyezés alapján a középkiadás francia nyelven is. Folyik az angol nyelvű kiadás elkészítése is.

A FID/CCC szeptemberi ülését közvetlenül megelőzően, vagy vele egyidejűleg több ETO-bizottság, a FID/C 55 Geológiai tudományok, a FID/C 61 Orvostudomány, a FID/C 621.3 Elektrotechnika is ülésezett és folytatta az ETO felülvizsgálatával kapcsolatos munkálatokat. Ezek nyomán több P-jegyzék megjelenése várható.

A FID/CCC foglalkozott az ETO revíziójának alapelveivel és szerkesztésével is. Az 1961-ben megjelent "UDC Revision and Publication Procedure" /FID Publ. 338./ c. kiadvány elavult. Helyette új szabályzat készült. A korábbi ülések során többször megvitatott tervet alapján kialakult a végleges megfogalmazás, melyet a CCC 1967. évi februári ülésén hagytak jóvá.

Megvitaták és elfogadták a bizottság 1966-1968. évi munkaprogramját. Foglalkozott a felszólalási határidő leteltével a CCC döntésére váró P-jegyzékekkel, valamint több Draft P-jegyzék anyagával. Külön ki kell emelni a 0 főosztály revíziójának kérdését, mely közvetlen feladatként szerepel a CCC munkatervében. A beérkezett részjavaslatok /köztük a 05+07 Periodikus kiadványok összevonására tett magyar javaslat/ alapján szükséges, hogy a következő időben összegyűjtsék a 0 főosztály egészére vonatkozó valamennyi revíziós javaslatot, hogy kialakítható legyen a főosztály új szerkezete, beleértve a dokumentációt, a könyvtartudományt, a bibliográfiát /amelyre vonatkozólag szovjet javaslat készült/, a különféle kiadványok /periodikus kiadványok, referenz művek stb./ valamennyi típusát, továbbá a tervezés, szabványosítás stb. kérdéseit is.

A FID/CCC megtárgyalta több új ETO-jelzetalési módszer bevezetésére tett javaslatot ill. elképzelést. PERRAULT és KERVÉGANT a v i s z o n y i t á s o k különféle jellegének az ETO-ban való jelölésére vonatkozó javaslataival foglalkoztak. Dr. FILL a meg nem fordítható /alárendelő/ viszonyítás bevezetésére tett javaslatot, jelölésére a :: /kétszeres kettőspont/ ajánlja a nálunk és más helyeken /pl. DUBUC és KERVÉGANT könyveiben/ használatos [...] /szögletes zárójel/ helyett. A javasolt jelölésmód az írógépek speciális átalakítása nélkül is használható. Minden esetre az alárendelő viszonyítás hivatalossá válása a magyar könyvtárosok ilyen irányú kívánságának megvalósulását is jelentené. A bizottság foglalkozott a FID News Bulletin 1966. szeptemberi számában felvetett WELLISCH-féle javaslatlaltal, mely az a n y a g fogalmának keresztmetszetes osztályozását kívánja megvalósítani az ETO szerkezetében. Ezekben a jelzetalési elvi kérdésekben még további hosszabb viták várhatók.

A FID/CCC következő üléséről és az ETO fejlesztésével és kiadásával kapcsolatos munkálatokról a TMT következő számaiban rendszeresen beszámolunk.

AZ ETO UJABB MÓDOSÍTÁSAIRÓL ÉS BŐVÍTÉSEIRŐL

A TMT legutóbb az 1966 első felében megjelent P-jegyzékek alapján közölte az ETO-ban bekövetkezett fontosabb változásokat /TMT, 1966.9-10.sz.p.909-914./. Ezeket a változásokat - beleértve a P 857 jegyzékben a 615 Gyógyszerészet szakra vonatkozó és időközben érvénybe lépett változásokat is - az Extensions and Corrections to the UDC 6:3 kötete fogja felölelni, mely a FID osztályozási osztályán még szerkesztés ill. kiadás alatt van. Ez a kötet az előző 6:2 kötethez képest a közben érvénybe lépett P-jegyzékek alapján a TMT előbb említett számában közöltekén kívül az alábbi fontosabb jelzeteket érinti még:

- /021/023-1/-3/ /Matematikai követelmények/. Megszűnik az egész csoport; itt értelmetlen! Lásd /021...1/...3/
- /021...1/...3/ Értelmi követelmények
- /021...1/ Csekély követelmény, népszerű tárgyalásmód
- /021...2/ Közepes követelmények
- /021...3/ Magasabb követelmények
- /021.11/.13/ megszűnik /felesleges/ Lásd /021...1/...3/
- /021.2///021.5/ A megjegyzést "Alosztályozás /021.1/ szerint törölni kell, benne foglaltatik a /021...1/...3/ jelzetben.
- /024/ /Könyvek terjedelmükre való tekintet nélkül, de sajátos olvasócsoporthoz számára/. Megjegyzés módosítandó: Alosztályozás /024.1///024.5/ minden alosztályában a /021...1/...3/ szerint.
- /437/ Csehszlovákia /A P 859 új közigazgatási beosztását tartalmazza./
- /569.4/ Izrael /új közigazgatási beosztása a P 858-ban./
- /82/ Argentina /új közigazgatási beosztása a P 858-ban./

A PC 861, a PC 865 és a PC 870 jegyzékek különféle azonnal hatályos további néhány kisebb módosítást és helyesbitést is tartalmaznak még az 1 Filozófia és lélektan, a 33 Közgazdaság /munka, pénzügyek/, az 535 Optika, az 54 Kémia, az 581 Növényélettan, a 621.3 Elektrotechnika stb. területén.

Az OMKDK tervei között szerepel, hogy az Extensions and Corrections to the UDC 6:3 kötetét /és azután folyamatosan a további köteteket is/ magyar fordításban megjelenteti. Ez lehetővé tenné, hogy az ETO használói az 1965. január 1-től 1966. december 31-ig bekövetkezett ETO-módosításokat /illetve a továbbiakban folyamatosan/ megkapják.

Az 1966. év második felében megjelent P-jegyzékekben közzétett módosítási és bővítési javaslatok a következő főbb szakterületeket érintik:

- P 862 550.34 Földrengésstan. /Érv.: 1967.febr.28./
- P 863 351.816 és 656.8 Postaügy. /Érv.: 1967.ápr.30./
- P 864 621.3.045 Tekercselések és 621.318.4 Indukciós tekercsek. /Érv.: 1967.ápr.30./
- P 866 612... Élettan /az aposztróf és a .0 korlátozottan közös alosztás bevezetése/. /Érv.: 1967.ápr.30./
- P 867 627.8 Völgyzáró gátak. Vizierőművek építményei. /Érv.: 1967.jan.31./
- P 868 519.6 Matematikai statisztika és 519.7 Operáció kutatás és matematikai prognózis. /Érv.: 1967.jun.30./
- P 869 01 Bibliográfia. /Érv.: 1967.jun.30./
- P 871 621.391... Egyenáram és váltóáram átvitele és 63... Különféle mezőgazdasági jelzetek kiegészítése és módosítása. /Érv. 1967.jun.30./

Ezek a módosítási javaslatok csak 1967. év folyamán válhatnak tehát érvényessé, ha az esetleges észrevételek alapján azokat nem vonják vissza, vagy újabb jegyzékekben nem módosítják. Ezeket a változásokat később az Extensions and Corrections to the UDC 6:4 kötete /1967.szept./ fogja majd tartalmazni.

§§§